Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Muistio

1.12.2021

VN/589/2021
VN/589/2021-MMM-73

MMM; Yhteisen maatalouspolitiikan uudistukseen liittyvät alempiasteiset säädökset – tilannekatsaus

Maa- ja metsätalousvaliokunnan kuuleminen 3.12.2021 (O 2/2021 vp)

Taustaa

Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistuksen perusasetukset on hyväksytty 23.11.2021 Euroopan parlamentin täysistunnossa ja ne on tarkoitus hyväksyä ilman keskustelua A-kohtana 2.12.2021 liikenne-, televiestintä- ja energianeuvoston (TTE) kokouksessa. **Perusasetukset julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä 6.12.2021.**

Komissio valmistelee myös YMP:n uudistuksen toimeenpanoon liittyviä delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä. Näitä alempiasteisia säädöksiä on käsitelty komission asiantuntijatyöryhmissä ja komitologiakomiteoissa ja ne hyväksytään sen jälkeen, kun YMP:n perusasetukset on julkaistu EU:n virallisessa lehdessä.

Kiireellistä menettelyä vaativat alempiasteiset säädökset

Osa delegoiduista asetuksista vaatii kiireellistä menettelyä, jolloin jäsenvaltioiden ja Euroopan parlamentin tarkastelujakso on normaalia lyhyempi. Kiireellistä menettelyä käytetään sen vuoksi, että nämä ko. alempiasteiset säädökset tulee hyväksyä vielä vuoden 2021 aikana. Osa täytäntöönpanoasetuksista on myös kiireellisiä ja näitä valmistellaan uudessa YMP-komiteassa 8.12.2021. Kokouksen jälkeen jäsenvaltiot ilmoittavat kirjallisessa menettelyssä kantansa asetuksiin eli puoltavatko ne asetusten hyväksymistä vai eivät. **Virallisesti komission on tarkoitus hyväksyä kiireelliset delegoidut asetukset ja täytäntöönpanoasetukset 21.12.2021.** Ne julkaistaan joulun ja uuden vuoden välipäivinä. Vähemmän kiireelliset delegoidut asetukset ja täytäntöönpanoasetukset on tarkoitus hyväksyä tammikuun 2022 aikana.

Kiireellisiin alempiasteisiin säädöksiin lukeutuu mm. YMP:n strategiasuunnitelman sisältöä koskevat sekä tiettyjä toimenpiteitä koskevat delegoidut asetukset ja täytäntöönpanoasetukset. Lisäksi niihin lukeutuu hallintoelimiä, maksajavirastoa, varainhoitoa ja läpinäkyvyyttä koskevat delegoidut asetukset ja täytäntöönpanoasetukset.

Postiosoite **Postadress** **Postal Address**	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
Maa- ja metsätalousministeriö				
PL 30 00023 Valtioneuvosto	Hallituskatu 3 A Helsinki	0295 16001 +358 295 16001		kirjaamo.mmm@gov.fi

Poimintoja asetusluonnoksista

Suomen kannalta kiireellisellä menettelyllä annettavat alempiasteiset säädökset ovat hyväksyttäviä. Komission asetusehdotuksia on muokattu syksyn 2021 aikana asiantuntijakokouksissa ja komitologiakomiteoissa. Tosin joitain ongelmallisia kohtia on vielä jäljellä. Suomi ja moni muu jäsenvaltio ovat korostaneet, että alempiasteisten säädösten on kunnioitettava perusasetusten henkeä ja poliittista kompromissia.

YMP:n **strategiasuunnitelman sisältöä koskevassa täytäntöönpanoasetuksessa** on ollut ongelmallinen kirjaus ehdollisuuden vaatimuksen GAEC 7 eli viljelykiertoon ja viljelyn monipuolistamiseen liittyen. Täytäntöönpanoasetuksen mukaan viljelyn monipuolistaminen olisi vain poikkeus viljelykierron pääsääntöön. Suomen ja eräiden muiden jäsenvaltioiden edustajien mukaan kesällä 2021 saavutetussa YMP:n poliittisessa kompromississa tarkoitus oli, että viljelyn monipuolistamisen vaatimus voisi olla vaihtoehto viljelykierrolle koko maassa, jos perusasetuksessa mainitut edellytykset viljelymenetelmien ja maatalouden ilmasto-olosuhteiden moninaisuudesta täyttyvät.

YMP:n toimenpiteitä koskevassa delegoidussa asetuksessa edellytetään, että jäsenvaltion tulee ilmoittaa vuonna 2021 YMP:n strategiasuunnitelmassaan komissiolle ehdollisuuden pysyvän nurmen vaatimuksen GAEC 1 uusi viitesuhde, jossa on otettu huomioon mahdolliset jäsenvaltion tekemät muutokset pysyvän nurmen määritelmässä. Tästä johtuen Suomessa ei ollut mahdollista ainakaan vuoden 2023 alusta alkaen ottaa huomioon pysyvän nurmen määritelmässä nurmen kyntöä tai muokkausta pysyvän nurmen nurmivuosien laskennan katkaisijana. Pysyvän nurmen määritelmän muuttamista uuden kauden käynnistyttyä voidaan harkita myöhemmin uudestaan.

Hallintoa, valvontaa ja seuraamuksia koskevassa delegoidussa asetuksessa ehdollisuuden laiminlyönnin seuraamuksia tiukennettaisiin niissä tapauksissa, joissa tuensaajalla on eri ehdollisuuden vaatimuksissa laiminlyöntejä.

Maksajavirastoja, varainhoitoa ja läpinäkyvyyttä koskevassa täytäntöönpanoasetuksessa jäsenvaltiot ovat esittäneet huolensa avoimuuteen liittyvistä artikloista. Komission ehdotuksen mukaisesti tuensaajien tukitiedot julkaistaisiin avoimessa ja koneluettavassa eli ladattavassa tiedostomuodossa, joka on herättänyt kysymyksiä siitä, onko asetus linjassa tietosuoja-asetuksen kanssa. Komissio viittaa julkaisuvelvoitteen osalta siihen, että punninta eri etujen välillä on tehty ja esitetty horisontaaliasetuksen resitaaleissa. Komission tekemässä punninnassa tietojen julkaisun osalta komissio on vedonnut mm. oikeuskäytäntöön, tukien julkaisurajaan ja -aikaan ja tuensaajille annettavaan informaatioon tukien julkaisusta sekä vastaaviin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1060 vahvistettuihin säännöksiin, jotka koskevat avoimuutta Euroopan rakenne- ja investointirahastojen täytäntöönpanossa ja kyseisiin rahastoihin sisältyviä ohjelmia koskevassa tiedotuksessa. Tietosuojavaltuutettua on kuitenkin nähty tarpeelliseksi informoida julkaisutavasta (koneluettava formaatti).

Tuotos- ja tulosindikaattorien laskentaa koskevassa täytäntöönpanoasetusluonnos lähtee siitä, että tietyt ennakot raportoidaan varainhoitovuosittaisessa tuloksellisuuskertomuksessa sen varainhoitovuoden osalta, jona tuotoksesta on suoritettu täysi maksu. Maaseudun kehittämisen viljelijätukien ennakoiden osalta menettely on poikkeava ja niissä ennakot (75 % tai erikseen korotettuna 85 %) raportoidaan ennakkomaksuprosentin mukaisesti ennakon maksutapahtuman varainhoitovuonna. Jos ennakko siten maksettaisiin ennen seuraavan varainhoitovuoden (16.10.) alkamista, kuten osassa maaseudun kehittämistukien ennakoissa on ollut tapana, johtaa tämä saman tuotoksen (hehtaari) jakamiseen kahden varainhoitovuoden tuloksellisuuskertomukseen. Tämä on epäselvyyttä aiheuttavaa, mutta sillä voi olla myös pidemmälle ulottuvat vaikutukset edellä mainittujen ennakoiden maksuosuuteen ja –aikatauluun.

Maatalousneuvos	Kari Valonen
Erityisasiantuntija	Sanna-Helena Fallenius

Liitteet -

Jakelu

Tiedoksi